

Vlaams
Parlement

stuk **1947** (2012-2013) – Nr. 4
ingediend op 14 mei 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

tot vaststelling van de regels inzake
de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door de heer Jan Durnez

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

de heren Lode Ceysens, Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Jan Verfaillie;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Linda Vissers;
de heren Karlos Callens, Marc Vanden Bussche;
mevrouw Els Robeyns, de heer Jurgen Vanlerberghe;
de dames Tine Eerlingen, Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Peter Reekmans;
de heer Dirk Peeters.

Plaatsvervangers:

de heren Robrecht Bothuyne, Jan Durnez, Marc Van de Vijver, Johan Verstreken;
de heren Pieter Huybrechts, Chris Janssens, mevrouw Marleen Van den Eynde;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Bart Tommelein;
de heren Marcel Logist, Bart Martens;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Lies Jans;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Hermes Sanctorum.

Stukken in het dossier:

1947 (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2 en 3: Amendementen

INHOUD

I.	Toelichting door minister-president Kris Peeters	5
1.	Reden van oprichting Plattelandsfonds	5
2.	Doelstellingen.....	5
3.	Projectmatig fonds met een minimum aan administratieve lasten	5
4.	Wetenschappelijke onderbouwing.....	5
5.	Afbakening gemeenten	6
6.	Verdeling middelen	6
7.	Lokaal wegennet als indicator	6
8.	Fiscale correctiefactor	7
II.	Voorstel tot het organiseren van een hoorzitting	7
III.	Algemene bespreking	8
1.	Tussenkomen van de leden.....	8
2.	Antwoorden van de minister-president	13
2.1.	Waarom wordt er gewerkt in twee stappen voor afbakening en verdeling en worden de criteria voor open ruimte en fiscale draagkracht niet samengenomen?	14
2.2.	Waarom percentage bebouwde oppervlakte en inwonersdichtheid als afbakeningscriteria?.....	14
2.3.	Waarom cijfers van ADSEI?	14
2.4.	Waarom wordt voor de berekening van het percentage bebouwde oppervlakte gebruikgemaakt van de ADSEI-statistieken inzake bodemgebruik?	15
2.5.	Waarom de opbrengst van 1 percent aanvullende personenbelasting en de opbrengst van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing gedeeld door het aantal inwoners als verdelingscriteria?	15
2.6.	Waarom het criterium ‘aantal kilometer verhard wegennet’ gebruiken om de hoogte van de trekkingsrechten te bepalen?	15
2.7.	Wanneer zullen recente gegevens voorhanden zijn voor het bepalen van de lengte van het verhard wegennet?.....	15
2.8.	Is een trekkingsrecht gebaseerd op het absoluut aantal kilometer verharde wegen op zich geen stimulans om het verharde van niet-verharde wegen en tot een uitbreiding van het wegennet?	15
2.9.	Worden de trekkingsrechten geïndexeerd?.....	16
2.10.	Wat zal de marginale toetsing inhouden?	16
2.11.	Wanneer worden de middelen overgemaakt aan de gemeenten?	16
3.	Reacties van de leden.....	16
4.	Toelichting amendementen	17
5.	Bijkomend antwoord minister-president.....	18

IV. Artikelsgewijze bespreking	18
V. Eindstemming	22
Gebruikte afkortingen	23
Tekst aangenomen door de commissie	24

Op 17 en 24 april en 8 mei 2013 besprak de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid het ontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds.

I. TOELICHTING DOOR MINISTER-PRESIDENT KRIS PEETERS

Minister-president *Kris Peeters* stelt vooreerst dat met het voorliggende ontwerp van decreet uitvoering wordt gegeven aan een belangrijke passage uit het Vlaamse regeerakkoord: “Plattelandsgemeenten hebben hun takenpakket de voorbije jaren zien groeien maar dat ging niet gepaard met een evenredige groei van de financiering. Bovendien kunnen plattelandsgemeenten ook minder middelen genereren als gevolg van weinig of geen aanwezigheid van economische bedrijvigheid, minder inwoners enzovoort. Een Plattelandsfonds moet als projectmatig fonds bijkomende middelen voorzien zodat de plattelandsgemeenten hun bijkomende taken kunnen blijven vervullen.”.

De minister-president merkt op dat de voorbije jaren ook vanuit de oppositie de oprichting van een Plattelandsfonds werd gevraagd.

1. Reden van oprichting Plattelandsfonds

Het is duidelijk dat plattelandsgemeenten omwille van hun plattelandskarakter vaak over minder middelen beschikken, schetst de minister-president. Zo is het gemiddelde inkomen en de waarde van het onroerend goed lager op het platteland. Bovendien is er in die gemeenten vaak weinig economische activiteit waar ze voldoende inkomsten uit kunnen putten. Maar ook factoren als uitgestrektheid, het feit dat zij minder inwoners tellen en meer open ruimte moeten onderhouden, spelen een belangrijke rol.

Daarom vindt de Vlaamse Regering het van enorm belang om deze gemeenten te ondersteunen, zodat zij het platteland in Vlaanderen maximaal mee kunnen helpen vrijwaren en kwaliteitsvol inrichten.

2. Doelstellingen

De negen vooropgestelde doelstellingen van het fonds zijn gemeenten financieel te ondersteunen die:

- inspanningen leveren tot het vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte;
- bijzondere aandacht hebben voor de kwetsbare gebieden, meer bepaald natuurgebieden;
- een functioneel wegennet op het platteland verder willen onderhouden, herstellen of heraanleggen;
- rurale ondernemers wensen te ondersteunen;
- de landbouw op het platteland willen versterken en verbreden;
- toerisme en recreatie op het platteland kansen geven;
- aandacht hebben voor kwetsbare groepen op het platteland;
- de leefbaarheid van de dorpen stimuleren;
- bijdragen tot het beheren en onderhouden van waterwegen.

3. Projectmatig fonds met een minimum aan administratieve lasten

In het regeerakkoord staat dat het fonds een projectmatig fonds moet zijn, beklemtoont de minister-president. Niettemin heeft de Vlaamse Regering er duidelijk voor geopteerd om de administratieve planlast – die zeker voor kleinere gemeenten een obstakel kan zijn – tot een minimum te beperken.

4. Wetenschappelijke onderbouwing

Om de gemeenten te selecteren, werd een beroep gedaan op wetenschappelijke studies die op een objectieve manier parameters hebben uitgewerkt om die gemeenten te ondersteu-

nen die het meest behoefte hebben. De minister-president is er zich van bewust dat een aantal gemeenten alsook de VVSG daar kritische bedenkingen bij hebben, maar onderstreept dat het opzet van het Plattelandsfonds erin bestaat om plattelandsgemeenten te ondersteunen in hun plattelandsdoelstellingen. De fiscale problematiek van gemeenten en de fiscale herverdeling van middelen moet via andere, meer geëigende instrumenten – zoals het Gemeentefonds – worden aangepakt, stelt de spreker.

5. Afbakening gemeenten

Met het fonds wil de minister-president een duidelijk afgebakende groep van doelgemeenten financieel ondersteunen waar de problematiek zich het scherpst stelt. In dat opzicht werden in een eerste stap alle Vlaamse gemeenten gerangschikt op basis van de open ruimte, waarbij volgende criteria in aanmerking zijn genomen: het inwonersaantal per vierkante kilometer en het percentage bebouwde oppervlakte. Deze criteria moeten voldoende goed het plattelandskarakter weergeven en volgens de resultaten van het onderzoek van SBOV lijken de criteria ook breed gedragen bij de verschillende stakeholders op het platteland, stelt de minister-president.

Voor beide criteria wordt een beroep gedaan op de meest recente waarden die verstrekt worden door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, zoals ook het geval is in het decreet Vlaams Stedenfonds.

De minister-president geeft aan waarom werd geopteerd om de cijfers van ADSEI te gebruiken. Ten eerste zijn dit gegevens die ook internationaal worden gebruikt. Ten tweede wordt de bebouwde oppervlakte berekend met inbegrip van campings, industriële terreinen, recreatieve gronden (voetbalvelden), tuinen enzovoort. Dat zijn gronden die worden gebruikt en vooral onderhouden door privé-initiatieven. Het is logisch om deze gronden niet te berekenen in het criterium van de open ruimte, aangezien dat criterium op haar beurt moet aantonen welke gemeenten omwille van hun plattelandskenmerken voor een grotere uitdaging staan, stelt de spreker.

6. Verdeling middelen

In een tweede stap wordt de verdeling van de financiële middelen bepaald, met name hoeveel gemeenten effectief middelen krijgen uit het Plattelandsfonds. De verdelingscriteria zijn gebaseerd op fiscale draagkracht. Dat is uitgedrukt in de opbrengst van 1 percent aanvullende personenbelasting en de opbrengst van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing voor de betrokken gemeente, gedeeld door het aantal inwoners. Deze criteria laten toe om een rangschikking te maken van gemeenten die kampen met een beperkte financiële draagkracht. In totaal komen vijftig gemeenten potentieel in aanmerking voor financiering.

Een gemeente die volgens de afbakenings- en verdelingscriteria in aanmerking komt voor projectfinanciering via het Plattelandsfonds krijgt een trekkingsrecht toegewezen. De hoogte van het trekkingsrecht wordt bepaald door enerzijds rekening te houden met de opdrachten die een plattelandsgemeente heeft en anderzijds de fiscale problematiek, schetst de minister-president.

7. Lokaal wegnnet als indicator

Voor het bepalen van de opdracht is geopteerd voor infrastructuur, meer bepaald het onderhouden en herstellen van lokaal wegnnet. In het onderzoek van SBOV werd deze opdracht door lokale actoren zeer expliciet naar voren geschoven als plattelandsproblematiek. Het onderhouden en herstellen van de lokale weginfrastructuur betekent voor de plattelandsgemeenten immers een zware structurele investeringskost. Bovendien kan hierdoor ook een onderscheid gemaakt worden tussen kleinere en grotere plattelandsgemeenten.

Het wegnen is dus een belangrijke indicator van de taken van de gemeenten – zoals ook in een resolutie van het Vlaams Parlement is benadrukt – maar de minister-president onderstreept uitdrukkelijk dat dit niet betekent dat enkel projecten mogelijk zijn die daarop gericht zijn.

8. Fiscale correctiefactor

Ook het fiscale aspect werd gedeeltelijk in rekening gebracht. In die zin werd een correctiefactor toegevoegd aan de uiteindelijk toe te kennen trekkingsrechten, waardoor gemeenten met een lagere fiscale opbrengst een hoger trekkingsrecht krijgen.

Intussen werd bij de begrotingscontrole 2013 een akkoord bereikt om 6 miljoen euro in te schrijven voor het Plattelandsfonds. Concreet betekent dit dat in 2013 een 35-tal gemeenten recht zullen hebben op een financiële tussenkomst met een maximum van 250.000 euro.

Aangezien voor het Vlaams Plattelandsfonds reeds beschikbare budgetten zijn voorzien voor het kalenderjaar 2013, kan de datum van 30 april voor de bekendmaking van de toegekende trekkingsrechten niet worden gehaald. De minister-president is van mening dat hiervoor een overgangsbepaling dient te worden voorzien en hoopt dat er tijdens de besprekingen een amendement hiervoor kan worden ingediend.

Iedereen zit te popelen om de lijsten te krijgen van welke gemeenten hoeveel zullen krijgen, stelt de minister-president. De lijst van de afbakening van de gemeenten is bekend, maar de grootteorde van de trekkingsrechten is nog niet duidelijk, aangezien de FOD Financiën de meest recente update van de cijfers nog moet bezorgen voor de berekening van 1 percent van de algemene personenbelasting.

Tot slot vraagt de minister-president om het voorliggende ontwerp van decreet goed te keuren, zodat het fonds nog dit jaar operationeel kan worden.

II. VOORSTEL TOT HET ORGANISEREN VAN EEN HOORZITTING

De heer *Stefaan Sintobin* is van mening dat de commissie de nodige tijd moet nemen om het ontwerp van decreet, waar al zo lang op wordt gewacht, grondig te bespreken. Een aantal belangrijke elementen zijn bovendien nog niet helemaal duidelijk.

Het lid stelt dat alle oppositiefracties vragende partij zijn voor een Plattelandsfonds en het dossier ook grondig opgevolgd hebben. De heer Sintobin weet dat de oppositie niet in aantal is om een hoorzitting af te dwingen, maar vraagt begrip van de meerderheid om de vraag van de oppositie om een hoorzitting te organiseren te honoreren.

Over het voorontwerp van decreet zijn een aantal adviezen uitgebracht, maar de spreker is van mening dat een aantal organisaties best uitgenodigd wordt om de commissie te informeren bij de bespreking van het ontwerp van decreet. De heer Sintobin zou het betreuren indien de meerderheid niet zou ingaan op deze vraag.

De heer *Jos De Meyer* houdt een pleidooi om geen hoorzitting te organiseren. Het ontwerp van decreet is heel belangrijk en alle fracties zijn, weliswaar met verschillende formuleringen, vragende partij. Bij de begrotingscontrole worden middelen vrijgemaakt om een 35-tal Vlaamse gemeenten de kans te geven om projecten in te dienen. Na de behandeling in commissie volgt nog de plenaire procedure en de betrokken gemeenten moeten genoeg tijd hebben om in te schrijven om nog dit jaar een beroep te kunnen doen op de financiële middelen. Deze timing zorgt er volgens het lid voor dat enkele weken uitstel wel degelijk een verschil kunnen maken.

De adviezen die bij het ontwerp van decreet zijn gevoegd zijn duidelijk en alle leden van de SALV, bijvoorbeeld, hebben de mogelijkheid gehad om hun mening te geven. Als een fractie van mening is dat een bepaalde actor zeker moet gehoord worden, zal deze fractie er zeker contact mee opnemen, stelt de heer De Meyer. Hij dringt dan ook bij de oppositie aan om geen hoorzitting af te dwingen.

De heer *Lode Ceyskens* stelt dat de criteria duidelijk zijn. Het is niet nodig om te wachten op de lijst van de begunstigde gemeenten vooraleer over het ontwerp van decreet een beslissing kan worden genomen. Het gaat hier om de criteria en niet om de begunstigde gemeenten.

In het verleden werd vanuit verschillende hoeken gewezen op het uitblijven van het Plattelandsfonds. Het ontwerp ligt nu voor. De gemeenten staan voor de uitdaging om in het kader van de beleids- en beheerscyclus een meerjarenbegroting te maken. Zij hebben zo snel mogelijk recht op duidelijkheid.

De heer *Stefaan Sintobin* betreurt het dat zowel de heer De Meyer als de heer Ceyskens de oppositie verantwoordelijk achten voor de mogelijke vertraging van de goedkeuring van het decreet door het organiseren van een hoorzitting. Het lid wijst erop dat de intentie voor de oprichting van het Plattelandsfonds al in het regeerakkoord van 2009 stond. In 2013 legt de meerderheid de verantwoordelijkheid bij de oppositie voor het feit dat de plattelandsgemeenten nog niet over middelen beschikken.

Volgens de heer *Jurgen Vanlerberghe* kan een hoorzitting een debat verder verdiepen, maar in dit geval heeft een hoorzitting geen zin. Het ontwerp van decreet is volgens de spreker goed opgebouwd en sinds het voorontwerp is er eigenlijk niets gewijzigd. Dus alle adviezen over het voorontwerp zijn eigenlijk nog van toepassing. Volgens de heer Vanlerberghe is een voormiddag besteden aan een hoorzitting dus niet nuttig voor de verdere bespreking.

De heer *Karlos Callens* had graag meer informatie gehad over de problemen die mogelijk kunnen opduiken na de goedkeuring van het decreet. Als dat vermeden kan worden door een aantal actoren te horen, heeft een hoorzitting volgens het lid zeker een meerwaarde. Aangezien de lijst van begunstigde gemeenten nog niet bekend is, is geen haast geboden, besluit de heer Callens.

De heer *Stefaan Sintobin* is mistevreden over de reactie van de meerderheid op de vraag om een hoorzitting te organiseren. Er wordt al jaren gewacht op het Plattelandsfonds en nu moet alles op twee weken tijd afgehandeld worden in de commissie. Het horen van betrokken actoren zou volgens het lid het debat kunnen verrijken en inzichten verschaffen. Bovendien betreurt hij dat een aantal parlementsleden het instrument van de hoorzitting heel wispelturig gebruiken, dus enkel als het hen goed uitkomt.

III. ALGEMENE BESPREKING

1. Tussenkomen van de leden

Mevrouw *Danielle Godderis-T'Jonck* uit haar ongenoegen omdat, ondanks de informatie van de minister-president tijdens zijn toelichting op 17 april, er al informatie uitgelekt is over de begunstigde gemeenten. Op 17 april maakten de heren Durnez en Vanlerberghe op WTV-Focus bekend welke gemeenten welk bedrag zouden krijgen. Het is volgens het lid frappant dat het interview afgenomen werd tijdens de plenaire zitting van 17 april, terwijl de minister-president die voormiddag in de commissie nog meedeelde dat de gegevens pas eind april beschikbaar zouden zijn.

Mevrouw *Tinne Rombouts* is tevreden dat het Plattelandsfonds, dat deel uitmaakt van het regeerakkoord, er effectief komt. Het is lovenswaardig dat de Vlaamse Regering in

deze budgettaire moeilijke tijden extra middelen voor het Plattelandsfonds vrijmaakt, met name 6 miljoen euro voor 2013. Er is volgens het lid een grote eensgezindheid over de noodzaak van dit fonds ter leniging van de moeilijke financiële situatie van plattelandsgemeenten. De bevolkingsdichtheid in heel wat buitengemeenten is laag. Dat ze veel open ruimte hebben, brengt heel wat kosten met zich mee, voor de vrijwaring, de ontsluiting en het onderhoud. De criteria bepalen waaraan een gemeente moet voldoen om middelen van het fonds te krijgen, is een moeilijke evenwichtsoefening. Definities van platteland zijn er in overvloed, maar het lid juicht toe dat de regering een specifieke Vlaamse definitie hanteert. Het is ook goed dat de minister-president de tijd genomen heeft om op een wetenschappelijke manier evenwichtige parameters op te stellen. Uiteindelijk moet er ergens een grens getrokken worden en daarover kan volgens mevrouw Rombouts altijd gediscussieerd worden. Door het beperkte budget is het aantal gemeenten dat kan worden ondersteund, beperkt. CD&V rekent op uitbreiding van de middelen de komende jaren. Aangezien de specifieke problemen van plattelandsgemeenten objectief kunnen worden aangetoond, pleit de spreker ook voor snelle aanpassingen van het Gemeentefonds.

CD&V vraagt de regering om erover te waken dat de administratieve lasten van de aanvraagprocedure zo beperkt mogelijk zijn. Mevrouw Rombouts vraagt nog hoe en wanneer het ontwerp uitgevoerd zal worden. Allicht is de huidige datum van inwerkingtreding niet haalbaar. Ook vraagt het lid aandacht voor de indexering van de bedragen. Tot slot informeert mevrouw Rombouts nog hoe de praktische uitwerking zal gebeuren, zodat het voor de gemeenten duidelijk is hoe en wanneer ze over de middelen zullen kunnen beschikken.

De heer *Karlos Callens* is blij dat ook CD&V vraagt dat er meer middelen voor het fonds vrijgemaakt zouden worden. Het lid blijft het jammer vinden dat de regering onvoldoende rekening hield met de conceptnota van Open Vld (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1866/1). Maar niets is verloren, aldus de spreker, want zijn fractie heeft amendementen ingediend die kunnen zorgen voor een beter Plattelandsfonds.

Het lid informeert of de minister-president bij de verdeling van de middelen rekening hield met het PDPO. Het gaat immers niet op dat een gemeente van twee walletjes eet, terwijl een andere gemeente, mogelijk met grotere noden, uit de boot valt. Gemeenten met natuurgebieden, beheerd door Natuurpunt, krijgen dan weer daarvoor subsidies. Is de minister-president bereid daar rekening mee te houden?

Ook de heer Callens vraagt de minister-president om minimale administratieve vereisten te voorzien bij de indiening van projecten, zeker omdat het om kleine gemeenten gaat. Hoe zullen de uitvoeringsbesluiten daarmee rekening houden? Het lid informeert voorts of gemeenten de middelen voor meerdere jaren kunnen samenvoegen om een groot project te sponsoren. Ook de heer Callens betreurt dat de lijst van gemeenten voorbarig uitlekte.

Voor de evaluatie van de doelstellingen zullen criteria vastgelegd worden in uitvoeringsbesluiten. Het lid wil graag weten of de minister-president daar al bepaalde ideeën over heeft. Het zou goed zijn als de gemeenten daar tijdig van op de hoogte zouden zijn.

Wat de prioriteitenlijst betreft, is het lid het eens met criteria als het aantal kilometers landbouwweg, maar hij informeert of ook andere belastingen dan de personenbelasting en de opcentiemen op onroerende goederen die gemeenten innen, in rekening gebracht kunnen worden. Hij denkt daarbij aan de belasting op tweede verblijven. Ook de heer Callens vraagt naar een timing voor de aanvragen van de gemeenten en de goedkeuring ervan. Kunnen meerdere gemeenten samen projecten indienen, bijvoorbeeld voor gehuchtjes die de grenzen van een gemeente overschrijden?

Mevrouw *Tine Eerlingen* beaamt dat de plattelandsgemeenten het moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen, omdat de economische bedrijvigheid en de bevolkingsdichtheid kleiner zijn. Ondanks de beperkte middelen moeten ze toch een bepaald pakket

aan diensten kunnen aanbieden aan hun inwoners. Daarvoor hebben ze ook voldoende bestuurskracht nodig. De middelen van het Plattelandsfonds zijn voor hen dus meer dan welkom. Over de criteria kan natuurlijk altijd gediscussieerd worden, maar het lid vindt dat de regering een objectieve keuze gemaakt heeft. Ook zij vraagt om alle informatie aan het volledige parlement ter beschikking te stellen en niet alleen aan bepaalde leden.

Projecten indienen vraagt een bijkomende inspanning van de gemeente. Daarom vraagt het lid om een beperkt aanvraagdossier. Ze vraagt de minister-president uit te leggen hoe hij dat ziet. Een dossier moet wel voldoende gestoffeerd zijn zodat de marginale toetsing door de VLM, die nagaat of de middelen efficiënt ingezet worden en het project degelijk is, grondig kan gebeuren.

Mevrouw Eerlingen ziet het Plattelandsfonds als een overgangsmaatregel tot het Gemeentefonds hervormd wordt. De bestuurskracht van de gemeenten verdient immers een permanente en geen projectmatige ondersteuning.

De heer *Dirk Peeters* zegt dat zijn fractie hoge verwachtingen had, maar dat het Plattelandsfonds uiteindelijk ‘too little too late’ is geworden. Zowel VVSG als VLABEST uiten kritiek over de criteria, waarbij ze laten uitschijnen dat zwakke gemeenten ondermaats bediend zullen worden. Het lid denkt dat enige bijschaving op zijn plaats is. Dat gemeenten projecten moeten indienen, spoort niet met de werkwijze van de bestuurscyclus. Zijn voornaamste kritiek is echter dat het trekkingsrecht gebaseerd wordt op het aantal kilometer verharde weg. Hij vreest dat daardoor de negen doelstellingen kwaliteit missen en de bestuurskracht onvoldoende zullen steunen. Het fonds verwordt eerder tot een investeringsfonds voor het verharren van landelijke wegen.

De Raad van State maakte volgens het lid twee fundamentele opmerkingen: over het trekkingsrecht gebaseerd op het aantal kilometer verhard wegnnet in artikel 12 en over de marginale toetsing door de VLM zoals bepaald in artikel 13.

Volgens de heer Peeters maakt de Raad van State een inhoudelijke opmerking bij artikel 12: “Zo is het zeer de vraag hoe de financiering van projecten met bijzondere aandacht voor de kwetsbare gebieden, meer bepaald de natuurgebieden, om toerisme en recreatie op het platteland kansen te geven of om aandacht te hebben voor kwetsbare groepen op het platteland, in verband kan worden gebracht met het aantal kilometer lokaal verhard wegnnet in de betrokken gemeente.”.

Het lid herhaalt zijn vrees dat de middelen vooral zullen worden ingezet voor de verharding van plattelandswegen en stelt dat die visie gedeeld wordt door de Raad van State.

De Raad van State vraagt of inzake de marginale toetsing de bepaling uit het ontwerp van decreet aangevuld moet worden. De marginale toetsing van de VLM is een formele en geen inhoudelijke toetsing. De kwaliteitsbewaking krijgt volgens de spreker geen kans. Kortom, de heer Peeters vermoedt dat het fonds weinig meerwaarde zal brengen voor het platteland. Misschien bieden een aangepast Gemeentefonds en een andere samenwerking tussen gemeenten soelaas. Tot slot vindt de heer Peeters dat nieuw beleid snel geëvalueerd moet worden. Hij vraagt om dat in het ontwerp van decreet in te schrijven.

Dat het platteland extra aandacht verdient, staat buiten kijf, aldus mevrouw *Els Robeyns*. De VLM zet hoog in op een integraal plattelandsbeleid. De provinciebesturen besteden er specifiek aandacht aan en heel wat sectorale beleidsplannen benadrukken het belang ervan. Het integrale plattelandsbeleid maakt ook deel uit van verschillende partijprogramma's. Dat heeft ervoor gezorgd dat in het regeerakkoord een projectmatig Plattelandsfonds staat. Ook sp.a vraagt om niet blind te zijn voor de specifieke problemen van plattelandsgemeenten: lagere fiscale inkomsten, de lagere bevolkingsdichtheid en de beperkte econo-

mische activiteit, gecombineerd met extra kosten voor de aanzienlijke open ruimte. Het fonds is slechts een eerste stap, maar desalniettemin belangrijk.

Daarnaast is sp.a tevreden over de projectwerking en de ruime doelstellingen. Het platteland kampt immers met meerdere problemen. Naast de beperktere bestuurskracht en de lagere inkomsten, zijn er ook de leefbaarheidsproblemen. De gemeenten staan voor een minimale en aangepaste dienstverlening, het onderhoud van de infrastructuur, de wegen, waterlopen en nutsvoorzieningen, en de verwachtingen van de bewoners die geen grote afstanden willen afleggen voor hoogwaardige, collectieve voorzieningen. Kortom, het is een verkeerde voorstelling dat de uitdaging van een plattelandsgemeente vooral het onderhoud van wegen is. De memorie van toelichting bewijst volgens mevrouw Robeyns dat de Vlaamse Regering wel degelijk oog heeft voor die bredere context.

Gemeenten moeten projecten indienen die beantwoorden aan doelstellingen. Het lid pleit voor goede informatie aan de gemeenten, maar ook voor een evaluatie of de doelstellingen gehaald zijn. Criteria bepalen, betekent altijd kiezen, maar het lid acht de gekozen criteria plausibel. De afbakeningscriteria zijn dezelfde als die van PDPO en van LEADER. Het lid acht de argumenten van de minister-president om de fiscale inkomsten niet in rekening te brengen bij de afbakening afdoende. Uiteraard wordt er bij de verdeling van de middelen wel rekening mee gehouden. Dat de trekkingsrechten gebaseerd zijn op het aantal kilometer verharde weg, is volgens sp.a de zwakste passage uit het ontwerp. Niets belet echter om na een evaluatie dat onderdeel bij te sturen.

Kortom, het fonds zal de plattelandsgemeenten steunen om plattelandsdoelstellingen te realiseren. Sp.a zal het ontwerp van decreet dus steunen. Het fonds is echter geen oplossing voor de financiële problemen waar veel gemeenten, ook plattelandsgemeenten, mee geconfronteerd worden. Dat was trouwens ook niet de ambitie. Het fonds mag dan ook geen argument zijn om plattelandsgemeenten uit te sluiten van andere financieringsbronnen. De specifieke problemen van landelijke gemeenten moeten ook aan bod komen bij de hervorming van het Gemeentefonds. Tot slot roept het lid op om blijvend te investeren in de leefbaarheid, de kwaliteit en de duurzaamheid van het platteland.

Met oprichting van het Plattelandsfonds, dat de plattelandsgemeenten financieel zal steunen bij het beheer en versterken van de open ruimte, voert de regering eindelijk het voornemen van het regeerakkoord uit, aldus mevrouw *Linda Visser*s. Heel wat plattelandsgemeenten kampen met problemen wegens typische plattelandskenmerken zoals uitgestrektheid, lage bevolkingsdichtheid en de open ruimte. Daarbij komt nog dat het gemiddeld inkomen en de waarde van het onroerend goed er lager is en er minder economische activiteiten zijn die de gemeente inkomsten opleveren. Hun takenpakket groeide de voorbije jaren ook, zonder evenredige toename van de middelen. Het Plattelandsfonds moet dan ook meer evenwicht brengen tussen de taken en de financiële middelen.

Vlaams Belang is verheugd dat het fonds eindelijk van start gaat, maar teleurgesteld onder meer wegens het lage budget. Het fonds heeft daarenboven geen sturend vermogen en er ontbreekt een duidelijke visie op de plattelandsgemeenten. Net als de Minaraad en de SALV vindt Vlaams Belang de afbakenings- en verdeelcriteria onvoldoende transparant. Met VVSG deelt de partij de mening dat het beter is om de middelen voor zes jaar vast te leggen, omdat ook de projecten voor die periode gelden. Samenwerken tussen gemeenten moet volgens de drie voornoemde adviesorganen eenvoudiger kunnen. VLABEST wijst erop dat plattelandsgemeenten al veel samenwerken om hun tekort aan bestuurskracht te compenseren. Samen met de raden pleit Vlaams Belang dus voor een mechanisme voor en stimulansen van intergemeentelijke samenwerking.

Aangezien de vijftig rechthebbende gemeenten al bekend zijn, vraagt het lid meer steun voor de fiscaal armste gemeenten door de bonus significant hoger te maken en trapsgewijs

af te bouwen. Daarenboven moet het trekkingsrecht sterker gelinkt worden aan fiscale draagkracht.

Volgens Vlaams Belang klopt het niet dat de Vlaamse cijfers voor de afbakening van de open ruimte onvoldoende juridisch verankerd zijn. Ze worden immers wel gebruikt voor het Gemeentefonds. De federale cijfers, waarop de regering zich wel baseert, classificeren een aantal grote openruimte- en recreatiegebieden waaronder parken, groenvoorzieningen en kampeerterreinen als bebouwd. In de Vlaamse cijfers is dat niet het geval. De gemeenten vinden de Vlaamse cijfers trouwens de meest correcte. Het cijfermateriaal over de kilometers verharde wegen is niet recent. Het dateert van 2005 en is gebaseerd op een enquête bij de gemeenten. Dat criterium bevoordeelt volgens mevrouw Vissers trouwens de meest verstedelijkte plattelandsgemeenten. Het lid schuift een recente studie van de Vlaamse Landmaatschappij, regio West, waarin de landelijke wegen van alle gemeenten bepaald worden, als alternatief naar voren. Gemeenten met de meeste landelijke wegen hebben ook de meeste open ruimte en zijn het meest uitgestrekt.

Vlaams Belang is bezorgd om de administratieve last en vindt dan ook dat het meerjarenplan en de jaarrekening moeten volstaan om de besteding van de middelen te controleren. Dat stellen ook de adviesraden trouwens. Het lijkt evident dat na enkele jaren bekeken wordt of de doelstellingen bereikt worden, nochtans schrijft het ontwerp geen evaluatie voor. Hoewel het niet gemakkelijk is, dient het beleid toch enkele evaluatietechnieken naar voren te schuiven. VLABEST ziet in het ontbreken van een evaluatie-instrument het bewijs dat de Vlaamse Regering geen intentie heeft om met het fonds sturend op te treden, en het allicht slechts een stap is naar een structurele hervorming van de financiering van de lokale besturen. Hoe ziet de minister-president dat? VLABEST vraagt trouwens ook of meerjarenprojecten in aanmerking komen.

Samen met de adviesraden betreurt Vlaams Belang dat het fonds pas in werking treedt op het einde van de regeerperiode. Het is niet zeker dat de volgende regering er nog middelen voor veil zal hebben en een of twee jaar is ruim onvoldoende om de bestuurskracht van plattelandsgemeenten te steunen. 250.000 euro per gemeente is daarenboven onvoldoende voor grote veranderingen. Kortom, de plattelandsgemeenten zullen ondanks het fonds een achterstand behouden. Het sturend vermogen van het fonds is miniem, de autonomie van de lokale besturen voor de besteding is groot. Het fonds is dus niet meer dan een voorlopige oplossing in afwachting van een volledige herziening van het Gemeentefonds. Vlaams Belang vraagt een hervorming van dat fonds en een verhoging van zijn middelen.

De heer *Jos De Meyer* is als initiatiefnemer van een resolutie over het platteland (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1716/1*), tevreden over het ontwerp van decreet.

De heer *Jan Durnez* informeert of de bedragen voor de bepaling van de trekkingsrechten, berekend volgens de formule zoals uiteengezet in artikel 12, ook geïndexeerd kunnen worden. Een kleine wijziging van de ontvangsten uit de aanvullende personenbelasting en het onroerend inkomen van de gemeenten kan ervoor zorgen dat voor een aantal gemeenten het resultaat van de formule hoger is dan veertig, waardoor zij geen recht meer hebben op het verhoogde trekkingsrecht. Als hierover overeenstemming kan worden bereikt, zou dit volgens het lid met een amendement aangepast kunnen worden.

De heer *Jan Verfaillie* gaat in op de procedure voor de 35 gemeenten die voor 2013 recht hebben op een trekkingsrecht. De gemeenten zullen een dossier moeten indienen, maar het lid vraagt om de procedure zo eenvoudig mogelijk te maken en de administratieve lasten voor de gemeenten te beperken.

De heer *Marc Vanden Bussche* vindt het fonds een doekje voor het bloeden, het is te weinig en komt te laat. Natuurlijk zijn alle beetjes welkom, maar het fonds lost de structurele problemen van de plattelandsgemeenten niet op. Het enige heil kan komen van een

aanpassing van het Gemeentefonds. Denkt de minister-president dat die er de volgende regeerperiode komt en dat het Plattelandsfonds dan geen reden van bestaan meer zal hebben? Naar aanleiding van de regioscreening, klaagt het lid over de hybride houding van de Vlaamse Regering tegenover de fusies en informeert wat de minister-president over verplichte fusies denkt, om de bestuurskracht van de plattelandsgemeenten op te krikken.

2. Antwoorden van de minister-president

Minister-president *Kris Peeters* reageert op de uitspraak van mevrouw Godderis-T'Jonck en stelt dat de correcte bedragen nog niet gekend zijn. Allicht baseren de leden zich op berekeningen uit het verleden. Alle parlementsleden zullen op hetzelfde moment de juiste informatie krijgen, stelt de minister-president.

De minister-president verwelkomt de positieve commentaar en laakt de kritieken. Hij herinnert zich geen voorstel van Groen over het platteland. Het is bijna een contradictie dat die partij een voorstel om het platteland te steunen niet met beide handen aangrijpt. De minister-president ziet ook geen precedent voor dit initiatief ter ondersteuning van de plattelandsgemeenten.

Het budget is inderdaad beperkt en ook de minister-president hoopt dat het zal groeien. Het klopt dat de verzuchting al lang leeft, maar beter laat dan nooit. De minister-president heeft geen bezwaar tegen een discussie over het Gemeentefonds, maar dat het Gemeentefonds wijzigt, mag echter niet leiden tot het verdwijnen van het Plattelandsfonds. Het is wel degelijk de bedoeling om nog dit jaar het volledige bedrag van 6 miljoen euro uit te geven, vandaar het voorstel om de tekst te amenderen, stelt de spreker. Een indexering van de bedragen is voorlopig niet aan de orde, maar valt niet uit te sluiten. Het is alvast de bedoeling eerst middelen te voorzien voor alle 50 gemeenten van het plattelandsfonds, daarna kan bekeken worden of en op welke manier een indexering mogelijk is.

Een projectvoorstel dient louter de essentiële informatie te bevatten, dus de administratieve lasten zullen zo laag mogelijk gehouden worden. Projecten kunnen ook meerdere jaren beslaan, verduidelijkt de minister-president. De beoordeling van de projecten gebeurt per gemeente. Als gemeenten samen een project indienen, moeten ze duidelijk afbakenen wat precies voor welke gemeente is. Een intergemeentelijk samenwerkingsverband kan geen projecten indienen. De VLM doet enkel een marginale toetsing en geen opportuniteitsbeoordeling. Uiteraard is de minister-president het ermee eens om de uitvoering na een bepaalde periode aan een evaluatie te onderwerpen. De gemeenten zullen niet bij elke stap op de vingers gekeken worden, maar de minister-president denkt bijvoorbeeld aan een visitatie na afloop van het project.

Met het OESO-criterium van maximum 150 inwoners per vierkante kilometer, dat Open Vld suggereerde in de conceptnota voor nieuwe regelgeving, komen maar twintig gemeenten in aanmerking, beklemtoont de minister-president. Bij de persmededeling naar aanleiding van de goedkeuring van het ontwerp van decreet door de Vlaamse Regering, was inderdaad de lijst van vijftig gemeenten die in aanmerking komen, gevoegd. Niemand weet op dit ogenblik echter hoeveel elke gemeente krijgt. Als dat bekend is, zullen alle parlementsleden op hetzelfde moment die informatie ontvangen. Bij PDPO III zijn ook andere actoren betrokken. Pas eind 2014 zal daar meer duidelijkheid over zijn, verduidelijkt de minister-president.

De regioscreening past in de interne staatshervorming en voor het overige herhaalt de minister-president wat in het regeerakkoord staat: fusies worden enkel aangemoedigd, niet verplicht. Wat de volgende regering ermee zal doen, is nu nog niet te voorzien. Tot slot dankt de minister-president iedereen die nu of voorheen een bijdrage leverde bij de totstandkoming van het fonds.

De voortzetting van het Plattelandsfonds is in handen van het volgende parlement, want er is immers een decreet over, sluit de minister-president af. Hij wijst er nog op dat de regering het meest actuele cijfermateriaal gebruikt heeft, wat niet noodzakelijkerwijze het meest recente is.

Vervolgens antwoordt de minister-president op een aantal punctuele vragen en geeft verdere toelichting bij een aantal punten.

2.1. *Waarom wordt er gewerkt in twee stappen voor afbakening en verdeling en worden de criteria voor open ruimte en fiscale draagkracht niet samengenomen?*

Een subsidiestelsel heeft steeds zowel afbakeningscriteria als verdelingsmechanismen, licht de minister-president toe. Het is nuttig om afbakening en verdeling apart te beschouwen en wel omdat er andere vragen beantwoord dienen te worden. De afbakening betekent bepalen waar zich de problemen of kansen manifesteren waar het beleid op wil ingrijpen door middel van de financiering. Bij de afbakening gaat het om het zo nauwkeurig mogelijk bepalen van de doelgroep. Dit vormt als het ware de diagnose van het probleem. De verdeling gaat dan over het efficiënt en effectief ingrijpen in de afgebakende doelgroep, dus de remedie.

Het samennemen van afbakenings- en verdelingscriteria in een berekeningsuitslag zou betekenen dat gemeenten die in mindere mate tot de plattelandsgroep behoren, maar wel fiscale draagkrachtproblemen hebben toch mee opgenomen worden. Zoals de studie van SBOV heeft aangetoond is een lage fiscale opbrengst per inwoner immers geen typisch plattelandskenmerk, merkt de minister-president op. Bovendien is er het additioneel nadeel dat bij het samennemen van de criteria een impliciete weging in de berekening sluipt. De open ruimte en fiscale criteria zijn immers niet op dezelfde wijze verdeeld rond het gemiddelde. Met andere woorden zullen criteria met een grote spreiding sterker bijdragen tot de totaalscore. Dat betekent een bijkomend argument om te werken in verschillende stappen, meent de minister-president.

2.2. *Waarom percentage bebouwde oppervlakte en inwonersdichtheid als afbakeningscriteria?*

Enkel het in de conceptnota voor nieuwe regelgeving over een plattelandsfonds van Open Vld vermelde OESO-criterium (van maximaal 150 inwoners per vierkante kilometer) hanteren, is in een Vlaamse context niet bruikbaar om het Vlaamse platteland te bepalen, aangezien dan slechts twintig gemeenten onder de noemer platteland vallen, stelt de minister-president. De afbakeningscriteria van het Plattelandsfonds moeten volgens de spreker een afspiegeling zijn van het Vlaamse platteland. Bij het bepalen van de criteria werd gestreefd naar een maximale objectiviteit. Daarom werd er een beroep gedaan op wetenschappelijke studies. De studie van SBOV heeft als criteria voor open ruimte het inwonersaantal per vierkante kilometer en het percentage bebouwde oppervlakte naar voren geschoven. Het in rekening brengen van de bebouwde oppervlakte is een belangrijke factor voor de gemeenten, aangezien zij veelal moeten instaan voor het onderhoud van het onbebouwd oppervlak en dat weinig inkomsten genereert. Deze twee criteria geven dan ook het plattelandskarakter voldoende weer en volgens de resultaten van het onderzoek zijn de criteria ook breed gedragen bij de verschillende stakeholders op het platteland.

2.3. *Waarom cijfers van ADSEI?*

Het is belangrijk in het kader van de afdwingbaarheid en de duidelijkheid dat deze cijfers worden weergegeven door een instantie die hiertoe een wettelijke opdracht heeft en duidelijke criteria hanteert, maakt de spreker duidelijk.

2.4. *Waarom wordt voor de berekening van het percentage bebouwde oppervlakte gebruikgemaakt van de ADSEI-statistieken inzake bodemgebruik?*

Voor de data betreffende het percentage bebouwde oppervlakte wordt gebruikgemaakt van de statistieken inzake bodemgebruik van ADSEI, aangezien de nomenclatuur overeenkomt met de internationale EEG-UNO-standaardclassificatie van het bodemgebruik. Dat houdt in dat de bebouwde oppervlakte wordt berekend met inbegrip van campings, industriële terreinen, recreatieve gronden (voetbalvelden), tuinen enzovoort. Dat zijn gronden die worden gebruikt en vooral onderhouden door privé-initiatieven. Het is logisch om deze gronden niet te berekenen in het criterium van de open ruimte aangezien dat criterium op zijn beurt moet aantonen welke gemeenten wegens hun plattelandskenmerken voor een grotere uitdaging staan.

2.5. *Waarom de opbrengst van 1 percent aanvullende personenbelasting en de opbrengst van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing gedeeld door het aantal inwoners als verdelingscriteria?*

Het verdelingsmechanisme bepaalt welke begunstigden onder welke voorwaarden effectief subsidies kunnen ontvangen. In de studie van SBOV werd voorgesteld de verdelingscriteria te baseren op fiscale draagkracht, met name de opbrengst van een belastingseenheid ofwel de som van de opbrengst van 1 percent aanvullende personenbelasting en de opbrengst van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing. Aan de hand van deze criteria is een objectieve vergelijking tussen de gemeenten mogelijk, stelt de minister-president.

2.6. *Waarom het criterium ‘aantal kilometer verhard wegennet’ gebruiken om de hoogte van de trekkingsrechten te bepalen?*

De hoogte van het trekkingsrecht wordt enerzijds bepaald aan de hand van fiscale draagkracht, door een bonus voor de fiscaal armste gemeenten, en wordt anderzijds bepaald door een opdrachtcomponent, zijnde het lokaal verhard wegennet. Aan de hand van deze opdrachtcomponent is het mogelijk om een onderscheid te maken tussen kleinere en grotere plattelandsgemeenten met een beperktere of zwaardere opdracht. Infrastructuur en lokale wegen in het bijzonder, zijn in de studie van SBOV heel duidelijk naar voren gekomen als een plattelandsthema dat zwaar doorweegt in de opdrachtcomponent. Het belang van de opdracht onderhoud van landbouwwegen werd eind 2008 door het Vlaams Parlement tevens bevestigd met de resolutie betreffende onderhoud van landbouwwegen op het platteland.

Het onderhouden en herstellen van de lokale weginfrastructuur is een van de plattelandsdoelstellingen die in het ontwerp van decreet staan. Criteria die gelinkt zijn aan de andere plattelandsdoelstellingen werden niet opgenomen bij de bepaling van de hoogte van het trekkingsrecht, aangezien niet voor alle plattelandsdoelstellingen een eenduidig criterium beschikbaar is en aangezien zij een veel kleiner deel van de opdrachtcomponent vertegenwoordigen.

2.7. *Wanneer zullen recente gegevens voorhanden zijn voor het bepalen van de lengte van het verhard wegennet?*

Momenteel zijn de gegevens van 2005 de basis. Er wordt wel gewerkt aan een MRB-wegen die een actualisatie van de gegevens mogelijk zou moeten maken. Een volledige versie van het MRB-wegen wordt verwacht vanaf 2014.

2.8. *Is een trekkingsrecht gebaseerd op het absoluut aantal kilometer verharde wegen op zich geen stimulans om het verharden van niet-verharde wegen en tot een uitbreiding van het wegennet?*

Er dient niet te worden gevreesd dat het fonds zal worden aangewend om het wegennet uit te breiden. Het trekkingsrecht kan enkel worden aangewend voor het onderhouden,

herstellen of heraanleggen van het functioneel wegennet en dus niet voor het aanleggen van nieuwe wegen. Daarnaast is de kostprijs voor het aanleggen van nieuwe wegen buiten-proportioneel vergeleken met de maximale hoogte van het trekkingsrecht en de effectieve bijdrage van 1000 of 1200 euro per extra aangelegde kilometer.

2.9. Worden de trekkingsrechten geïndexeerd?

Er komt geen indexatie, maakt de minister-president duidelijk. Jaarlijks wordt bekeken welk budget voor het Plattelandsfonds wordt vrijgemaakt en welke gemeenten middelen kunnen krijgen op basis van de grootte van het budget.

2.10. Wat zal de marginale toetsing inhouden?

Een marginale toetsing betekent dat de VLM nagaat of de ingediende projecten in overeenstemming zijn met de plattelandsdoelstellingen bepaald in het decreet, wat dus inhoudt dat de Vlaamse Landmaatschappij enkel projecten die kennelijk niet onder de ‘projecten met een plattelandsdoelstelling’ vallen, zal weren. De VLM zal met andere woorden noch de opportuniteit noch de kwaliteit van een project beoordelen, maar zal er enkel op toezien dat het ingediende project een plattelandsdoelstelling heeft, zoals opgesomd in het ontwerp van decreet.

Gemeenten zullen een korte omschrijving en kostenraming moeten geven van hun project waaruit blijkt dat het project bijdraagt aan één van de plattelandsdoelstellingen. De formaliteiten zullen uitgewerkt worden in het uitvoeringsbesluit waarbij steeds een minimale administratieve belasting voor ogen wordt gehouden. De VLM zal de betrokken gemeenten via een informatiemoment en informatiebrochure op de hoogte brengen van de procedure.

2.11. Wanneer worden de middelen overgemaakt aan de gemeenten?

Na de uitvoering van de marginale toetsing en de goedkeuring van de projecten kunnen de aangevraagde trekkingsrechten aan de gemeenten overgemaakt worden. Met andere woorden, een gemeente moet het project niet gedeeltelijk of volledig uitvoeren alvorens effectief middelen te krijgen.

3. Reacties van de leden

De heer *Jan Durnez* wijst erop dat hij niet naar de indexering van het fonds informeerde, maar naar de indexering van de bedragen die gehanteerd worden om de verdeling tussen 1200 en 1000 euro per kilometer verharde weg te bepalen. Dat zijn immers absolute bedragen en de inkomsten van de gemeenten (onroerende voorheffing en personenbelasting) zijn wel onderhevig aan de index. Als de basis voor de verdeling niet eveneens geïndexeerd wordt, zal er over enkele jaren geen enkele gemeente meer 1200 euro per kilometer verharde weg ontvangen, vreest het lid.

Mevrouw *Tinne Rombouts* herinnert de heer Callens aan een debat uit 2008, waarin het lid haar visie op het platteland al heeft uiteengezet. De visienota van Open Vld is dus niet de inspiratie voor het standpunt van de spreker en heeft dat ook niet gewijzigd. CD&V is dus geen vragende partij om de parameters te wijzigen. Als er te veel gemeenten aan de parameters voldoen, is het budget bepalend. CD&V heeft begrip voor de preciaire budgettaire situatie maar kijkt uit naar meer middelen voor het fonds in betere tijden. Anderzijds zal ook het Gemeentefonds herbekeken moeten worden. Tot slot benadrukt mevrouw Rombouts dat de doelstellingen overeenstemmen met de basisbehoeften van de plattelandsgemeenten.

De heer *Lode Ceyssens* concludeert uit de discussie over het fonds dat het een succes is. Dat het Plattelandsfonds bedoeld is om wegen te verharderen, spreekt het lid duidelijk tegen. Op het platteland zijn de voorzieningen niet vlakbij en is het openbaar vervoer

beperkter. Daarom hebben de plattelandsgemeenten voldoende inkomsten nodig om hun vaak uitgestrekte weggennet goed te onderhouden. Om die reden is het criterium van de verharde wegen relevant. Plattelandsgemeenten kunnen op eenvoudige wijze een beroep doen op de middelen. Andere criteria, onder meer voor de kwaliteit, zouden volgens het lid een mattheuseffect veroorzaken, waardoor de middelen niet terechtkomen bij de gemeenten die ze het meest nodig hebben.

De heer *Jan Durnez* vraagt om de financieringsbronnen niet te vermengen. Hij wijst erop dat alle gemeenten kunnen intekenen op Europese fondsen, ook zij die middelen krijgen van bijvoorbeeld het Stedenfonds. Elke aparte financieringsbron behoeft een afzonderlijke beoordeling. Hij ziet het Plattelandsfonds als een positief initiatief. Ook het Stedenfonds had zijn huidige omvang niet van bij de start, het was ook een groeifonds. Als alle partijen meer middelen voor het Plattelandsfonds in hun verkiezingsprogramma vastleggen, zal het volgende parlement dat met gemak goedkeuren, stelt het lid. Tot slot benadrukt hij dat de lijst van de vijftig geselecteerde gemeenten sinds juli 2012 publiek is. Over de ontvangsten heeft het lid niets bekendgemaakt, maar aan de hand van de kilometers verharde weg is de omvang van de subsidie per gemeente gemakkelijk te bepalen.

De spreker merkt ook op dat Open Vld het voorstel van VVSG recycleert door een minimumbedrag per gemeente te hanteren en door bevolkingsdichtheid als criterium te introduceren. Het budget van Herstappe is ongeveer 100.000 euro. Hoe zal zo'n gemeente omgaan met 300.000 euro extra? Een tweede punt is dat er geen rechtstreeks verband is tussen de bevolkingsdichtheid en de fiscale armoede van de gemeente. Wat de proportionaliteit betreft, wijst het lid nog op de verhouding tussen de oppervlakten van de gemeenten. Die varieert bij de vijftig geselecteerde gemeenten van 1 op 10 tot 1 op meer dan honderd. De kleinste gemeente is immers 1,4 vierkante kilometer groot, anderen 14 vierkante kilometer en de grootste telt een oppervlakte van 150 vierkante kilometer. Ook deze oppervlakten moeten volgens de heer Durnez in rekening worden gebracht.

De heer *Dirk Peeters* wijst de minister-president op het voorstel van resolutie van Groen over de kwaliteit van het platteland en de mix tussen landbouw, natuur en toerisme en recreatie. In dat streven naar kwaliteit en meerwaarde schuilt het fundament van zijn kritiek dat het aantal kilometer verharde weg geen goed criterium is. Aan de heer Ceyssens zegt het lid dat een valabeler criterium het aantal kilometer waterlopen had kunnen zijn. Vlaanderen scoort nog altijd slecht voor de kwaliteit van het oppervlaktewater en zo zou het Plattelandsfonds op vlak van kwaliteit iets teweeg kunnen brengen. De heer Peeters wacht de evaluatie echter af alvorens definitief te oordelen.

4. Toelichting amendementen

De heer *Jos De Meyer* geeft aan dat de meerderheid een amendement zal indienen, zodat voor het jaar 2013, als overgangsjaar, een realistische datum voor de uitbetaling van de middelen in het decreet wordt ingeschreven. Er wordt een nieuw artikel 16 voorgesteld, waarin staat dat de Vlaamse Regering, in afwijking van artikel 14, voor het kalenderjaar 2013 de doelgemeenten op de hoogte brengt van de toegekende trekkingsrechten tegen 31 oktober 2013.

Aangezien zijn conceptnota het ontwerp luttele tijd voorafging, acht de heer *Karlos Callens* het logisch dat hij het ontwerp van decreet tracht te amenderen. Zijn partij acht de voordelen voor de gemeenten te beperkt en wil daar iets aan doen. Open Vld wil voorts een eenvoudig Plattelandsfonds en structurele steun voor de plattelandsgemeenten. Daarom stelt de heer Callens voor om de projectwerking in artikel 2 te vervangen door een structureel budget van 300.000 euro per jaar per in aanmerking komende gemeente. Die middelen komen dan op een aparte post van de begroting. Na enkele jaren kan dan nagegaan worden wat de gemeenten er precies mee uitvoerden. Heel wat gemeenten krijgen middelen zonder dat ze aan zelfs minieme voorwaarden moeten voldoen. Het lid acht

het tijd om de legitieme en objectieve financiële behoeften van de plattelandsgemeenten op een structurele manier te lenigen.

Open Vld wil steun verlenen aan de vergroening, maar ook aan de leefbaarheid van de dorpen. Ook de heer Callens vermoedt dat het geld vooral zal gaan naar landbouwwegen. Maar misschien kunnen gemeenten dan andere budgetten inzetten voor maatregelen om het sociale weefsel te steunen, de vergroening te stimuleren enzovoort. Open Vld zou het budget ook willen toekennen aan gemeenten die samenwerken. In een gemeente is er bijvoorbeeld een gehucht met een kerk en een school, waar 80 percent van de gebruikers afkomstig is uit de aanpalende gemeente. Het is gemakkelijker om daar bijkomend te investeren en bijvoorbeeld een polyvalente zaal te bouwen als de aanpalende gemeente mee investeert.

Daarnaast stelt de heer Callens een andere berekeningsformule voor om te bepalen welke gemeenten in aanmerking komen, waarbij het inwonersaantal, het gemiddelde aantal inwoners per vierkante kilometer en de fiscale draagkracht berekend op basis van het onroerende inkomen en de aanvullende personenbelasting, en het percentage bebouwde oppervlakte, de basis vormen. Die formule zou ervoor zorgen dat in ieder geval de twintig armste gemeenten in aanmerking komen.

De heer Callens vat samen dat Open Vld voor een structurele plattelandssubsidie is, die zonder aanvraag eenvoudig rechtstreeks toegekend wordt. Die gemeenten hebben recht op die extra subsidie omdat ze voor een grote oppervlakte instaan en onvoldoende fiscale inkomsten hebben. Hoewel hij de uitvoering ervan anders ziet, is en blijft de heer Callens sowieso voorstander van elk Plattelandsfonds, van elke vorm van steun voor arme plattelandsgemeenten.

5. Bijkomend antwoord minister-president

Minister-president *Kris Peeters* meldt dat volgens het huidige ontwerp ook de bedragen waar de heer Durnez naar verwijst niet onderhevig zijn aan de index.

De minister-president wijkt niet af van het regeerakkoord dat een projectmatig fonds oplegt. De keuze van de criteria is zo objectief en wetenschappelijk mogelijk gebeurd en de minister-president houdt eraan vast. Hij apprecieert de constructieve houding van Open Vld die meedenkt en amendementen indient, maar ze houden keuzes in die niet die van de meerderheid zijn.

IV. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Het artikel wordt aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 2

Amendement nr. 1 van Open Vld wijzigt 3° van het artikel.

De heer *Karlos Callens* wijst op de grote behoeften van de plattelandsgemeenten om hun weggennet te onderhouden en de kernen leefbaar te houden. Het amendement wil ervoor zorgen dat de middelen dit keer naar deze aandachtspunten gaan en niet naar de kwetsbare en natuurgebieden.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 6 stemmen tegen 8.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 3

Amendement nr. 2 van Open Vld wil de tekst van het artikel vervangen.

De heer *Karlos Callens* wil bij amendement ervoor zorgen dat de middelen van het fonds aan de index onderhevig zijn.

Amendement nr. 2 wordt verworpen met 6 stemmen tegen 7, bij 1 onthouding.

Artikel 3 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 3bis

Amendement nr. 3 van Open Vld wil een nieuw artikel 3bis invoegen.

De heer *Karlos Callens* wil dat het ontwerp duidelijk stelt dat gemeenten de middelen van het fonds mogen verdelen over meerdere jaren.

Amendement nr. 3 wordt verworpen met 6 stemmen tegen 8, bij 1 onthouding.

Artikel 3ter

Amendement nr. 4 van Open Vld wil een nieuw artikel 3ter invoegen.

De heer *Karlos Callens* gaat met dit amendement in op de vraag van VLABEST om de intergemeentelijke samenwerking in het ontwerp in te schrijven.

Amendement nr. 4 wordt verworpen met 6 stemmen tegen 8, bij 1 onthouding.

Artikel 4

Het artikel wordt aangenomen met 13 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 5

Amendement nr. 5 van Open Vld beoogt het schrappen van de zinsnede “, voor de projecten als vermeld in artikel 3” op de tweede regel.

De heer *Karlos Callens* stelt voor in dit artikel deze zinsnede te schrappen omdat zijn fractie geen projectmatige maar een structurele financiering voorstaat.

Amendement nr. 5 wordt verworpen met 5 stemmen tegen 8, bij 2 onthoudingen.

Artikel 5 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen.

Artikel 6

Het artikel wordt aangenomen met 13 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 7

Amendement nr. 6 van Open Vld vervangt de criteria en de lijst van doelgemeenten.

Met dit amendement wil de heer *Karlos Callens* het hele ontwerp omgooien. 6 miljoen euro kan maar een verschil maken als het verdeeld wordt over een kleiner aantal gemeenten. Als het budget stijgt, kunnen er meer gemeenten van genieten. Tot dat moment stelt de heer Callens voor om twintig gemeenten elk 300.000 euro te geven.

Amendement nr. 6 wordt verworpen met 2 stemmen tegen 11, bij 2 onthoudingen.

Artikel 7 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen.

Artikel 8

Amendement nr. 7 van Open Vld schrapt het tweede lid.

Om tegemoet te komen aan de kritiek van VLABEST over de bepaling van de in aanmerking komende gemeenten, stelt de heer *Karlos Callens* voor het tweede lid van dit artikel te schrappen.

Amendement nr. 7 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 8.

Artikel 8 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1, bij 6 onthoudingen.

Artikel 9

Amendement nr. 8 van Open Vld schrapt dit artikel.

Omdat Open Vld een structurele financiering wil, stelt heer *Karlos Callens* voor het artikel te schrappen. Dezelfde redenering en de daarbijhorende amendementen voor de artikelen 10 tot en met 14 zijn daarmee eveneens toegelicht.

Amendement nr. 8 wordt verworpen met 5 stemmen tegen 8, bij 2 onthoudingen.

Artikel 9 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen.

Artikel 10

Amendement nr. 9 van Open Vld schrapt het artikel.

Amendement nr. 9 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 8.

Artikel 10 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1, bij 6 onthoudingen.

Hoofdstuk 4

Amendement nr. 10 van Open Vld heeft tot doel om het hele hoofdstuk te schrappen.

Amendement nr. 10 wordt verworpen met 7 stemmen tegen 8.

Artikel 11

Artikel 11 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 12

Artikel 12 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 13

Artikel 13 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 14

Artikel 14 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 15

Amendement nr. 11 van Open Vld wil het artikel vervangen.

De heer *Karlos Callens* legt uit dat de Vlaamse Regering de gemeenten verplicht tot een beheers- en beleidscyclus voor de langetermijnplanning. Bij hun aantreden moeten gemeentebesturen beleidsdomeinen aanduiden waaraan ze in de komende zes jaar willen werken. Per deelterrein moeten ze niet alleen doelstellingen bepalen, maar ook waar ze de middelen halen. Dat maakt het de Vlaamse Regering mogelijk om in de jaarrekening na te gaan of de plattelandsgemeenten de middelen van het fonds goed gebruikt hebben. Het amendement strekt ertoe de controle op die manier te organiseren.

Amendement nr. 11 wordt verworpen met 6 stemmen tegen 8, bij 1 onthouding.

Artikel 15 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 16 (nieuw)

Amendement nr. 12 van open Vld wil een nieuw artikel 16 toevoegen.

Amendement nr. 12 wordt verworpen met 6 stemmen tegen 8, bij 1 onthouding.

Amendement nr. 14 van de meerderheid wil een nieuw artikel 16 toevoegen, dat, in afwijking van artikel 14, de datum voor 2013 vastlegt aangaande de communicatie met de doelgemeenten over de toegekende trekkingsrechten.

De heer *Jos De Meyer* wijst op het amendement van de meerderheid over de datum dat de doelgemeenten het eerste jaar verwittigd worden.

Amendement nr. 14 wordt aangenomen met 13 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 17 (nieuw)

Amendement nr. 13 van Open Vld wil een nieuw artikel 17 toevoegen.

Amendement nr. 13 wordt verworpen met 2 stemmen tegen 8, bij 5 onthoudingen.

V. EINDSTEMMING

Het gewijzigde ontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds wordt aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Jan DURNEZ,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ADSEI	Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
FOD	Federale Overheidsdienst
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
MRB	Middenschalig Referentiebestand
PDPO	Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
SBOV	Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewest- en een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° lokale beleidscyclus: beleidscyclus van zes jaar die gekoppeld is aan de lokale bestuursperiode en die begint in het tweede jaar dat volgt op de lokale verkiezingen en eindigt op het einde van het jaar na de daaropvolgende verkiezingen;
- 2° lokale verkiezingen: de verkiezingen van de leden van de gemeenteraad die van rechtswege om de zes jaar op de tweede zondag van oktober plaatsvinden;
- 3° projecten met een plattelandsdoelstelling: projecten, als vermeld in artikel 3, die:
 - inspanningen leveren tot het vrijwaren en ontwikkelen van de open ruimte;
 - bijzondere aandacht hebben voor de kwetsbare gebieden, meer bepaald de natuurgebieden;
 - een functioneel wegennet op het platteland verder onderhouden, herstellen of heraanleggen;
 - rurale ondernemers ondersteunen;
 - de landbouw op het platteland versterken en verbreden;
 - toerisme en recreatie op het platteland kansen geven;
 - aandacht hebben voor kwetsbare groepen op het platteland;
 - de leefbaarheid van de dorpen stimuleren;
 - bijdragen tot het beheren en onderhouden van het waterstelsel van lokaal belang.

Art. 3. Het Vlaams Plattelandsfonds is een specifiek jaarlijks vastgesteld budget dat aangewend wordt om projecten met een plattelandsdoelstelling te financieren.

Art. 4. De middelen voor het Vlaams Plattelandsfonds worden voorzien op de begroting van het Vlaamse Gewest.

Art. 5. Het Vlaams Plattelandsfonds wordt jaarlijks verdeeld over de doelgemeenten, vermeld in artikel 7, voor de projecten als vermeld in artikel 3.

Art. 6. Alle bedragen die berekend zijn met toepassing van dit decreet, worden afgerond op de euro.

Hoofdstuk 2. Lijst van de doelgemeenten

Art. 7. §1. Voor de toepassing van dit decreet wordt een doellijst vastgesteld van de gemeenten van het Vlaamse Gewest op grond van hun plattelandskenmerken. De eerste 50 gerangschikte gemeenten op deze lijst zijn de doelgemeenten.

§2. De doellijst wordt opgesteld rekening houdend met de volgende criteria om een rangschikking te bekomen tussen de gemeenten op deze lijst:

- 1° het gemiddeld aantal inwoners per km² van de betrokken gemeente;
- 2° het percentage bebouwde oppervlakte van de betrokken gemeente.

De lijst van doelgemeenten wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering met de volgende formule:

$$x = \frac{\text{inw}}{\text{GinwVL}} + \frac{\% \text{bebO}}{\text{G}\% \text{bebOVL}}$$

waarbij:

- inw = aantal inwoners per km² van de betrokken gemeente bepaald op grond van de meest recente waarden verstrekt door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI);
- GinwVL = gemeentelijk gemiddeld aantal inwoners per km² van alle Vlaamse gemeenten bepaald op grond van de meest recente waarden verstrekt door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI);
- %bebO = percentage bebouwde oppervlakte van de betrokken gemeente bepaald op grond van de meest recente waarden verstrekt door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI);
- G%bebOVL = gemeentelijk gemiddelde percentage bebouwde oppervlakte van alle Vlaamse gemeenten bepaald op grond van de meest recente waarden verstrekt door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI).

Elke Vlaamse gemeente krijgt een waarde x toegekend op grond van de formule als vermeld in het eerste lid. De volgorde op de lijst wordt vastgesteld beginnende met de laagste waarde x en afsluitend met de hoogste waarde x.

Art. 8. De doellijst, vermeld in artikel 7, §1, wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering voor een periode van zes jaar die overeenstemt met de lokale beleidscyclus.

Indien geen nieuwe doellijst wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering, geldt de laatste door de Vlaamse Regering vastgestelde doellijst.

Hoofdstuk 3. Vaststelling van de prioriteringslijst

Art. 9. §1. Voor de verdeling van het Vlaams Plattelandsfonds wordt een prioriteringslijst vastgesteld door de Vlaamse Regering.

§2. De prioriteringslijst, vermeld in §1, wordt gemaakt enkel rekening houdend met de in artikel 7 aangeduide doelgemeenten.

§3. De prioriteringslijst wordt opgesteld rekening houdend met de volgende criteria om een rangschikking te bekomen tussen de doelgemeenten:

- 1° het onroerend inkomen van de doelgemeente;
- 2° de aanvullende personenbelasting van de doelgemeente;
- 3° het aantal inwoners van de doelgemeente.

§4. De prioriteringslijst wordt opgesteld op basis van de volgende formule:

$$y = \frac{1\% \text{ APB} + 100 \text{ OOV}}{\text{inwTOT}}$$

waarbij:

- 1% APB = de opbrengst van 1% aanvullende personenbelasting voor de betrokken gemeente, volgens de laatst beschikbare raming door de FOD Financiën;
- 100 OOV = de opbrengst van 100 opcentiemen op de onroerende voorheffing voor de betrokken gemeente, volgens de laatst beschikbare raming door de Vlaamse Belastingdienst;
- inw TOT = totaal aantal inwoners van de betrokken gemeente bepaald op grond van de meest recente waarden verstrekt door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI).

Elke doelgemeente krijgt een waarde y toegekend op grond van de formule als vermeld in het eerste lid. De volgorde op de prioriteringslijst wordt vastgesteld beginnende met de laagste waarde y en afsluitend met de hoogste waarde y .

Art. 10. De prioriteringslijst vermeld in artikel 9, §1, wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering voor een periode van zes jaar die overeenstemt met de lokale beleidscyclus.

Indien geen nieuwe prioriteringslijst wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering, geldt de laatste door de Vlaamse Regering vastgestelde prioriteringslijst.

Hoofdstuk 4. Verdeling van de trekkingsrechten

Art. 11. Het Vlaams Plattelandsfonds, vermeld in artikel 3, wordt verdeeld via trekkingsrechten onder gemeenten die voorkomen op de prioriteringslijst te beginnen bij de hoogst gerangschikte gemeente.

Art. 12. §1. Het jaarlijks trekkingsrecht per gemeente wordt bepaald op basis van de vermenigvuldiging van het aantal kilometer lokaal verhard wegennet waarvoor de betrokken gemeente exclusief bevoegd is met:

- 1° factor N , die bij de eerste goedkeuring 1200 euro/km bedraagt indien de waarde y , vermeld in artikel 9, lager is dan 40;
- 2° factor M , die bij de eerste goedkeuring 1000 euro/km bedraagt indien de waarde y , vermeld in artikel 9, gelijk is aan of hoger is dan 40.

§2. Indien het bedrag dat het resultaat is van een berekening op grond van §1, hoger is dan 250.000 euro, wordt het bedrag beperkt tot 250.000 euro.

§3. Het bedrag dat het resultaat is van de berekening op grond van §1 en §2, wordt aan de betrokken gemeenten uitgekeerd beginnende met de gemeente met de laagste waarde y , vermeld in artikel 9, en dit totdat het specifiek jaarlijks vastgesteld budget, vermeld in artikel 3, is uitgeput.

§4. De Vlaamse Regering kan de factoren N en M wijzigen.

§5. Het aantal kilometer lokaal verhard wegennet waarvoor de betrokken gemeente exclusief bevoegd is, als vermeld in §1, wordt bepaald op grond van de meest recente waarden verstrekt door de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI).

Art. 13. Een trekkingsgerechtigde doelgemeente kan haar trekkingsrecht, als vermeld in artikel 12, enkel uitoefenen indien ze jaarlijks één of meerdere projecten met een plattelandsdoelstelling indient bij de Vlaamse Landmaatschappij, die een marginale toetsing van de ingediende projecten uitvoert. De trekkingsrechten kunnen geactiveerd worden a rato van de kosten van de ingediende projecten.

Art. 14. De Vlaamse Regering bepaalt jaarlijks op basis van het beschikbare budget de hoogte van het trekkingsrecht als vermeld in artikel 12, en brengt de doelgemeenten die hiervoor in aanmerking komen op de hoogte tegen 30 april van het jaar waarvoor het trekkingsrecht wordt verleend.

Hoofdstuk 5. Slot- en overgangsbepalingen

Art. 15. De Vlaamse Regering stelt nadere regels vast onder meer wat betreft de indiening en de beoordeling van de subsidieaanvragen, de toekenning van de subsidies, de rapportering over de aanwending van de subsidies en de terugvordering.

Art. 16. In afwijking van de datum vermeld in artikel 14, brengt de Vlaamse Regering voor het kalenderjaar 2013 de doelgemeenten die hiervoor in aanmerking komen op de hoogte van de toegekende trekkingsrechten tegen 31 oktober 2013.